Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan tại Thư viện Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1128 — NGÀY THỨ TƯ 26 AVRIL 1922 — NGÀY 30 THÁNG BA ANNAM NĂM NHÂM-TUẤT — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE: 203
Adresse télégraphique:
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BẢN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12$00	... 18$00
Sáu tháng...	6.50	9.00
Ba tháng.....	3.50	4.50

BẢN LẺ MỖI SỐ.... 0$05

Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

聞新省六 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 133

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Mayence & Cie 9, rue Tronchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payés et d'avance.

Thư, chèques và mandats gửi mua báo thì đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ HOÀNG-MƯU, chủ bút.

QUAN NHỰT-HẠNG

Thông-đốc thuộc-địa Maurice COGNACQ

được thiệt thọ Thống-đốc Nam-kỳ

Từ ngày quan tấn-sĩ *Maurice Cognacq* sang đây thọ chức quyền Thống-đốc Nam-kỳ thì toàn dân hai mươi mấy tỉnh đã có mằng, đến nay lại đặng tin lành rằng có chỉ-dụ cấp quan Thống-đốc Nhứt hạng các Thuộc-địa *Maurice Cognacq* làm Thống-đốc Nam-kỳ thiệt thọ, thì bá tánh lại càng khắp khởi lòng mằng thêm nữa.

Luận theo trong hàng Thống-đốc Nam kỳ thì Ngài vẫn là một người thông thạo phong tục xứ ta, lại quen biết lắm tánh dân ta, đã vậy toàn dân trong hai mươi mấy tỉnh hồi còn trông nhờ được Ngài lãm công việc mở mang. Vẫn trước biết, quan *M. Cognacq* có lâm Lương-y tại Nam-kỳ ta đây, Ngài có đi cùng trong hai mươi mấy tỉnh, từ chốn thị-thành đến miền thôn-ấp đặng trắc chia con dân, thiết tưởng hiện giờ hồi còn nhiều người được nơi tay Ngài trông trái. Ấy là một phần thể-dục Ngài đã có công lo-lắn cho chúng dân ngày trước. Đến sau Ngài lại làm chức Đốc-học chánh Đông-pháp, thì Ngài lại lập ra các trường Cao-đẳng, ấy là về phần trí-dục mà Ngài cũng có lòng lo cho ta, nhưng phần nhiều là cho người Bắc. Đến nay, chúng dân Nam-kỳ ta đặng tin Ngài làm Thống-đốc Nam-kỳ thiệt-thọ viếng trần xứ mầy, thế thì lại càng may mắn cho dân ta lắm lắm, là vì từ nầy về sau cả thảy lấy lâm hữu hạnh mà được một vị Thống-đốc biết lo quản khai trí-hóa cho ta, bảo tồn sinh-mạng cho ta.

Ấy vậy, cứ độ theo việc trước của Ngài lâm, thì chúng dân cả thảy đều vững lòng cho các việc sau nầy cũng của Ngài sẽ lâm đối với dân, nên Bổn-quán xin nhơn-danh toàn dân hai mươi tỉnh Nam-kỳ và riêng nhơn danh đồng-pháp Bổn-quán mà chúc mằng cho quan Thống-đốc *Cognacq* qui thể an hình hầu lo các cuộc công-ích trong bổn xứ và đặng dìu-dắc chúng dân ta lên tận con đường Văn-minh tiến-hóa.

L. T. T. V.

BẰNG BỘ TỪ SAIGON BA VỊNH

Cuộc hành trình của phái-bộ Nam kỳ đi xem đường xe lửa từ Đông-hà tới Vịnh

(Tiếp theo) *Nguyễn-văn-Của.*

Lần nầy gọi là lần Ngưng-Hì; từ năm đức Khải-Định tức vị đến nay, năm nào tới tiết Thanh-minh Ngài ngự đến tôn-lăn hành-lễ, thì Ngài cũng có đến hành-lễ lần Ngưng-Hì tất cả. Lại khi hành-lễ xong, Ngài có từ thực cho dình thần bên điện Hữu-Vu gần bên chánh-điện, Còn các tận lân khác, như lăn đức Gia-Long Minh-Mạng, Tự-Đức, Thiệu-Trị, Kiến-Phước, thì Ngài lại thay phiên mà ngự, năm nay lăn nầy, sang năm lăn khác, chớ chẳng có hành-lễ hằng niên như lăn Ngưng-Hì là lăn Hoàng-Khảo. Chúng tôi cũng có xem cái Vạn của đức Hoàng-Thượng lập để cho Hoàng-thái-Hậu. Thật rất lớn rất tốt; sức làm tốn có ít cũng trên sáu bảy muôn. Chúng tôi cũng có thấy lăn đức Kiên - Phước lối đó, song không thể viếng đặng. Lòng muốn mà thì giờ chẳng cho, nên chúng tôi phải cam thất lễ.

Tới đây, Nhựt xế Tây dài, đồng-hồ điểm sáu, hà còn ở nơi lăn đặng chăng? Cực lòng phải ra về, tiếc nỗi vì cách xa, chưa viếng đặng tôn lăn đức Gia-Long và Minh-Mạng là nơi tiếng đồn danh thắng Huế-đô đến đó phải cối thuyền, lại phải mất nửa ngày mới tới.

Tóm lạy, trong các tôn lăn, chúng tôi chưa biết lăn đức Gialong và Minh-mạng ra thế nào, mà nghe người nói lăn khéo nhứt là lăn Tự-Đức, cảnh thắng nhứt là lăn Gialong; còn bao nhiêu tuy cũng khéo cũng tốt mà không sánh kịp.

Càng Cụ Hiền ra xe trở về thăng tới dinh Cụ Đông Nguyễn-hữu-Bài dùng bữa tối, như lời Ngài mời trước.

Trở về tới dinh cụ Đông - Các *Nguyễn-hữu-Bài* là một cụ đại-thần cực phẩm Triều-linh, đã thấy các quan lớn tựu đông đủ. Còn một đêm nầy nữa mà từ Huế ra đi, lại đặng Cụ lớn mở tiệc đãi đăng trọng hậu, vui vẻ biết bao, ăn nặng biết bao; hội ngộ một lần, bách niên còn nhớ. Nếu muốn nói những *sơn-trân hải-vị* biết sao mà kể cho xiết; nếu muốn nói cái tình thân ái của chủ khách cùng các Cụ lớn, thì biết mượn lời chi mà nói cho cùng. Chúng tôi trưởng cho những ngày chúng tôi lâm khách đất Kinh, là ngày kỷ-niệm về cái tình thân-ái liên-lạc của ba kỳ một nước đó.

Tiệc hầu xong Cụ Đông có dẫn chúng tôi đến hàng phố của Ngài chứa đồ sổ sa nhiều. Xem đồ cuộc thương của Ngài lập đề gọi là buôn bán, chúng tôi cảm tạ Ngài và các cụ rồi từ giã về khách-phòng nghỉ ngơi cho khoẻ đặng sáng ngày thượng lộ.

Tối dã nói Cụ Đông ở nơi đất Kinh lâm quan cực phẩm, thế lực của Ngài rất mạnh. Ấy cũng bởi Ngài hết lòng vì nước, vì dân, nên chẳng những bên triều Nam Ngài lâm quan cực phẩm, mà lại bên triều Bảo-hộ Ngài đặng trọng dụng thường thọ đủ thứ bửu-tinh, cho đến bên Đức Giáo-Hoàng cũng vì công cả của Ngài mà thưởng phong bửu-tinh cực đăng.

Về phòng tôi thầm xét — ấy là tự kiến của tôi muốn đem ra đây để cho công-chúng nghị luận, ích cùng chăng mình biết lấy mình — chẳng phải tôi tự kiêu, mà tự dắc đề lời bài-bác. Tôi thầm nghĩ các nước như Nhựt-Bổn, chẳng phải là có nơi dành thắng hơn xứ mình, có nhiều cổ tích hơn xứ mình, mà Nhựt-Bổn nhờ có in sách dẫn giải và vẽ vời ra mà truyền bá cho thiên-hạ xem rất nhiều, nên mới đặng những tao nhân mặc khách ở xa muốn đặm tìm đến ngoạn cảnh, mỗi năm chẳng biết số nào mà kể. Chẳng cần nói cũng biết những khách du phang ấy đi tới xứ nào, đều có bỏ của không nhiều cũng ít cho trong xứ ấy; hoặc tiêu xài hoặc mua sắm; ấy là cách giúp nông-thương kỹ-nghệ đó. Lâm sao nông-thương kỹ-nghệ trong xứ không thạnh hành; lâm sao nước không giàu dân không mạnh? Chẳng cần lấy xứ Nhựt-Bổn mà tỉ cho xa vời, thử xem Đế-Thiên Đế-Thích trong xứ Cao-Miên đó, nhờ hội Du-lịch chụp hình đề, lâm sách vở dẫn giải rõ ràng, từ mấy năm sau đây coi biết bao người phương xa tới viếng. Lâm ra Đế-Thiên Đế-Thích ngày một thêm bồi đắp vên-vang, ngày một thêm danh thắng-cảnh; còn như nước Nam ta, như Vịnh Hạ-Long, (baie d'Along) như đèo Ái-Vân, như đất Kinh, biết bao là cổ tích danh thắng, có sao lại chẳng thấy khách viên-phương vãng lai, để cho chỗ danh thắng ra cảnh quanh yêm điểm, để cho cổ tích điêu tàng, chẳng sợ hư nên quốc-tuý!

(mai tiếp).

Làm quan đối với dân

Có nên dụng tình chăng?

(Tiếp theo)

Kia như bên Tàu rốt đời Chiến-quốc phân tranh. Tần Thỉ-Hoàng gồm thâu sáu nước, (Sở, Yên, Triệu, Ngụy, Hàng, Tề — cũng trong một nước Tàu) Cơn bấy giờ, cách nhà Tần dụng tình mà đối dân, trừ cái cường quyền chuyên-chế thì không còn cái chánh-sách nào cao hơn nữa, nên chi dân sinh buồi nọ, biết xe « hoai » không biết mến « đức », biết oán « bạo » không biết thương « nhơn ». Bởi; Từ nhà Tần mất chánh suy sụp đi rồi, Hạng-Vô đem binh cùng Bái Công vì dân mà trừ-giệt nhà Tần. Song khi giết nhà Tần rồi, vì sao Bái-công được đế thiên-hạ mà Hạng-Vô phải gia-tăng thân vong? Nghĩ không lạ chi mấy. Lấy tình-lý mà suy, thì đã thấy tình-trạng dân nhà Tần chịu cái bạo ngược của nhà Tần đã lâm nhi rồi, cơn ấy sự khao khác của dân nhà Tần còn gì bằng là cái khoan-nhơn cái thiện-chánh, nhưng tiếc vì Hạng-Vô lại không dụng tình về nhơn-chánh lại ngược đối dân nhà Tần quá khắc; Bái-Công chẳng phải vậy. Khi vào nhà Tần rồi, lập pháp ba chương, cái dùng tình chủ lấy khoan-nhơn dinh-nhơn, rộng rãi lắm lòng dung thứ, bởi thế nên tình trên ý dưới được thoả thích qui phụ Hán Bái-Công mà Hạng-Vô phải tiêu giệt.

Đời Hậu-Hán, ông Lưu-Bị khi lấy Tây-xuyên rồi, không dùng cái chánh-sách khoan-nhơn đãi đãi Tây-xuyên, lại dùng những hình-luật gắt gao mà thuế nặn nề mà đãi dân ấy. Trông đấy đã biết phép cai-trị của hai đảng Bái-Công và Lưu-Bị chẳng giống nhau là bởi dân chỉ đằng nhà bao Tần và dân-chí của, Lưu-Chương có khác nhau lắm; nên phép cai-trị của hai đảng dụng tình không giống nhau được. Nhà Tần lấy quyền bạo ngược mà đãi dân. Lưu-Chương lấy khíp nhược mà cai-trị. Dùng bạo-ngược mà đãi dân, dân sự hoai không mến đức, dùng khiếp-nhược mà cai-trị, dân mến đức không sự hoai. Vì cái chánh-trị của hai đảng có thái qua bất cập chẳng đồng, mà cách dùng tình đối dân của Bái-Công và Lưu-Bị phải khác nhau là vậy đó.

Dân nhà Tần chịu ép dưới cái quyền bạo ngược chuyên-chế đã lâu, trông nhơn-đức như các khác trông nước: dân Tây xuyên chịu cái chánh-giáo đãi-đọa lập quan đã quen thân, không còn biết đến cái mục-đích làm người là phải siên nân gắng gỏi. Vì ấy, nên Bái-Công khi vào nhà Tần, lấy nhơn mà trị dân, rồi thiên-hạ mến đức, Lưu-Bị vào Xuyên dùng khắc mà đãi dân, rồi thiên hạ sự hoai, là do sự dụng tình không chấp nhất vậy.

Lấy thế mà xem, thì phép dụng tình cai trị một nước của nhà vua, trông chẳng khác chi phép dụng tình cai-trị một quận của nhà quan vậy, có khác nhau đó, là do cái chu hướng của dân mà dụng tình phải canh cải vậy thôi.

Nói tỉ mà ngôn: kia, ông quan X. cai-trị quận B., mà dân quận B. là một thứ dân lười-biếng ngoan ngạnh vô cùng, quanh năm cái thù ưa của dân ấy, trừ ra việc cô-bạc và trộm cướp, thì không còn thủ gì ưa bằng. Tình-trạng của dân quận B. đã vậy rồi, ta chẳng cần phải hỏi đến cách chánh-trị của ông quan X. mà ta đã biết được tỉ nhiều cái tài nân của ông dụng-tình đối với dân là thế nào.

Chẳng trăng ông quan X. phải là lâm; nhưng đem không chỉ lo bằng là: lâm sao cho dân đừng cô-bạc? lâm lâm sao cho dân hết ăn-cướp? Thật, một vấn-đề thiết-yếu của phần cai-trị ông lâm vậy — nhưng phải dụng-tình thi-thố lâm sao?

Ôi! ta lâm quan, ta có quyền, thì ta cứ dụng quyền là xong; muốn cấm dân cô bạc, muốn trừ loài trộm-cướp, nào khó gì! Co-bạc thì ta cấm đoán hoài, trộm cướp thì ta cần kiếm-sát mãi, lường không bao lâu rồi dân cũng phải bỏ nghề để tiện ấy đi. Thế là cái thói quen dụng tình của nhà cai-trị đối với dân là vậy đó, dân ai cũng phải theo cái phương-châm như định vậy thôi. Nhưng lấy tình-lý mà suy, thì cai-trị dân thế ấy, dụng tình hãy còn hình-chất lắm; lường phải còn xét đến cái tính-thần là một điều trị dân ở trong tánh-tình, hóa dân ở lẽ-nghĩa, có khi cũng một điều cần nghiên cứu của nhà cai-trị lắm. Chớ nói rằng ta có quyền — dân co-bạc ta bắt giết đến Tòa, dân ăn cướp ta bắt nạp cho quan, hết đăng nầy, tới đăng nọ, sanh bao nhiêu, ta bắt bấy nhiêu thế là thủ-đoạn của ta cai-trị, không bao giờ ta bỏ hàng, mà muốn trị-dân trong xứ cho dân thuần tục mỹ thì ta có bắt cớ bao giải quan, bắt ăn cướp nạp Tòa là rồi cái chức trách của ta đó, chẳng còn nghĩ gì khác hơn nữa... Thế là dụng tình về hình-chất mà trị dân vậy.

Vậy luận-giả xin thêm vào chút lý-tưởng về phép dụng tình về tinh-thần mà trị dân, coi — hoặc có chút xíu nào bổ ích cho bên dùng quyền mà trị dân ấy chăng?

Luận-giả trước có bàn — tính của con người ta một vật dễ cảm đề động lâm, đầu nhà luân-lý, nhà Tôn-giáo muốn giáo dân, cũng phải trước dùng tình mà khuyến-miễn mới được. Nhân cái cảm động của tình mà khuyến nhủ người đến đều ngay lẽ chánh, nhân cái cảm động của tình mà khuyến nhủ người đến nẻo nhơn cội đất. Thế là dụng tình về tinh-thần mà trị dân ấy.

Ta chẳng trông đây xa, ta chỉ lấy đạo Thiên chúa-giáo là một đạo rất xưa xa, rất rộng lớn ở thế-giới bây giờ mà trông mà ngẫm coi, nào có dụng cường-quyền đâu! mà có nương hoai ai đâu! mà dân tùng đạo khắp cả hoàn-cầu đâu đâu cũng đều em tính, tử-tế một cách vô cùng, chưa từng nghe có đức Giáo-hoàng nào lấy cường-quyền mà trừng-trị dân trong đạo. Xét kỹ lại, cách cai-trị của Tôn-giáo chỉ dụng-tình trong pháp-giới, dung đạo trong hằng-lâm con người mà cai trị con người, nào có dụng quyền sanh-sát, dân áp gì đến dân đâu, mà dân người ta cũng hóa vậy.

Lấy đấy mà suy, thì nhà cai-trị ta, mà nhứt là mấy ông ở Tính-lị, ở quận-thủ, muốn cho dân bớt cô bạc và phải bỏ quy thói ăn cướp, phải giảng-dụ cái nghĩa liêm-sỉ, cái đạo lâm người, dụng tình như thế, đầu đối với dân mạn mạch thế nào, trường dân dân có thể hóa được. Ôi! không những chỉ biết ta là quan, ta là có quyền đó là đủ mà men pháp lịnh — khiến dân nơi theo, khiến dân phục theo. Ta không dùng quyền-hành, ta lấy tình-lý mà trị dân, chẳng những thiên-hạ thái-bình dân an vật phu, khỏi bị trách với quan trên, không hổ thầm cùng chức phận mà thôi, mà cái cảm tình của dân đối với ta chưa chan biết mấy! vui vẻ biết mấy!

T. T.

Cuộc tiếng hành quan chánh sở Mật-thám M. Hérisson

Hồi hôm nầy quan Tham-biện *Hérisson* xuống tàu Cordillère mà về chánh-quốc dưỡng an, trong một ít lâu ngài sẽ trở qua. Vẫn ông *Hérisson* lâm sở mật thám Namkỳ đã mấy năm, nhờ ngài mà quân trộm cướp tuyệt lần, dân lương thiện mới được an cư. Nên các quan Tây Nam đều đưa ngài rất đông, nhứt là các viên chức sở mật-thám.

Bổn quán xin để lời cầu chúc cho quan thám-biện *Hérisson* và lịnh phu-nhơn, đường đi vô sự, về tới chánh-quốc nghỉ an, mau mau ngày trở qua Đông-Pháp.

Cũng mới chuyến tàu *Cordillère*, Bắc kỳ Trung-kỳ, có nhiều viên quan Annam làm đại biểu đặng sang qua dự cuộc đấu-xảo. Trong các vị đại biểu ấy, có ông *Vương-tử-Đái* khi trước lâm bố chánh tại Đồng-hới, sau có chiếu triệu về kinh lâm Phủ-Doãn Thừa-thiên, hiện nay lâm đại biểu Trung-kỳ, cũng đồng qua giang chiếc tàu ấy, mà sang qua Pháp-quốc dự-đấu xảo và lâm thông-ngôn cho Đức Hoàng-thượng.

Quan tân Nhựt-bổn viếng quan Thống-đốc Nam-kỳ

Sớm mai hôm qua lối 9 giờ, quan tư thầy *Yazumi* cai quản chiếc tàu *Tone* đến ra mắt quan Thống-đốc Nam-kỳ, qua đến 9 giờ rưỡi có quan thầy *ư Thomine* thống-quản các đạo thủy-binh ở miền Viễn-đông đến quan Thống-đốc rồi đồng cùng ngài đi ra mắt quan Toàn-quyền *Baudouin*.

Chết một mạng bởi người gát cổng

Hôm chưa nhựt lối 4 giờ có một cái xe bò chở đồ ở Govap ra chợ Saigon mà bán, đi ngang đường xe lửa cách ga Xóm chùa vài trăm thước.

Lúc xe ấy vừa qua thì xe lửa chạy trờ tới. Tên dánh xe bò trực thấy, bèn la: xe lửa! xe lửa! Vừa la vừa nhảy xuống mấy người trong xe cũng ùn ùn nhảy xuống, nhưng rủi có một người dân bà bị những giỏ xung quanh nên lùng tùng nhảy xuống không được, nên đến chừng xe lửa đụng xe bò ngay giữa thì người đờn bà ấy đã bất tỉnh, chở đến nhà thương Gialđịnh thì đã tắc hơi rồi.

Xét ra thì rõ ràng là tại lối tên gát cổng xe-lửa ngủ, không đóng cổng lại, còn cái đến đó thì tắc, nên hãng xe-lửa chị cho bà con người mạng bạc ấy 200 đồng.

Người lãnh phần trách xem lấy đó chớ nên hờ-hửn lo dinh, không những hại người mà cũng hại cho mình nữa vậy.

Vô-tuyến điện

Tin Paris ngày 26 Avril 1922

Tờ hòa ước A-lơ-măn và Rút-xi

Ông Poincaré sin các nước đồng-minh và Tiệu-đồng-minh phủ quyền cho Hội-nghị các sứ-thần buộc A-lơ-măng phải hủy tờ hòa ước A-lơ-măng và Rút-xi.

Ông Joffre đến Huế-kỳ

Tin ở thành Hoa sinh tôn đức Giám-quốc Harding tiếp khách quan Thống-chế Joffre.

Thuốc sáng nhỉ

Báo tin ở thành Salonique; kho thuốc đạn nổ làm cho hai mang con nít kế hàng trăm; quân lính bị chôn sống cũng nhiều.

Ông Millerand

Ở tại thành Alger, ông Millerand điểm các chiếc tàu trận của Pháp, của đồng-minh, của Đức-hanh và của Huế-kỳ.

Đông-Pháp Thời-sự

Nam-kỳ

SAIGON

Vụ gốc tư giả

Quan Bồi Thẩm đương tra vụ gốc tư giả bắt trong đồ hành lý của chiếc nước Hetien Lâm-Tích, qua giang chiếc tàu Phranang. Chiếc ấy khai rằng giỏ đồ của một tên chệc nước Hẻ khác cũng qua giang tàu ấy, cho không phải của nó. Mà bởi tàu ấy qua thì không có chệc nước Hẻ nào khác nữa, dự tưởng có tên Hetyah-Dương mà thôi. Vậy đôi hồi Huỳnh-Dương thì nó nói nay mới thấy Lâm-Tích lên thì nhứt, còn nó qua Saigon hồm 22 Mars chớ không phải hồm 8 Avril là ngày tàu Phranang tới.

Vì lại Lâm-Tích thấy Huỳnh-Dương cũng không nhình mặt đặng rõ lại đồ cho một tên chệc nước Hẻ khác kêu là Vong-A-Lương, mà tên ấy bây giờ ở đâu không biết.

Xe hơi sụp cống

Tối bữa 21 Avril, hồi 9 giờ 10 phút, trước chợ Saigon, xe hơi số 1938 của ông E...T... ở Thủ đức (Giadinh), sớp phơ la một người Annam, sụp xuống cống, chết có thấp đèn. Xe bể bánh hữu phía trước nầm đó đến sáng bữa sau, 9 giờ, đem bánh khác đến vào chạy lên mới được.

Người ta chẳng hề chi.

Cộng là cộng

Tối bữa 20 tây hồi 6 giờ 45 phút, ông quan hai E... 5e Régiment d'Artillerie Coloniale và bà ngồi xe hai bánh, ông cầm cương, chạy trước cho mới Saigon tới chỗ cống không thấp đến ngay sụp xuống cống đứt dây cương mạy người không hề chi.

Sở tuần thành lâm giấy phạt người lánh đáo cống vì không đói đèn cho đó.

Bánh lộn

Sớm mai ngày 20 avril, lối 9 giờ, nghe la ma-la ó cùng đường Catinat, hai bên phố chạy ra coi thấy một người annam mất máy quần áo dây những máu và dơ và la. Hỏi lại mới hay người ấy với một người nữa đồng làm cũ-li tại cầu tàu Lục-Tỉnh, hai người gây lộn với nhau, chuyện không đáng chi mà lúc nóng giận người kia lấy một khúc cũi đập trên đầu người chạy la ma-la đó là tên Võ-văn-Lung lố-cốc, rồi chạy, nên Lung chạy theo la. Dân Lung lại bắt quận thử nhứt rồi cho thuốc y về vì vết không nặng. Còn tên kia thì chạy vượt mất.

CHOLON

Ăn cướp

Đã mở đường tra vấn tại làng Long-phú, tỉnh Cholon, về vụ ăn cướp đánh nhà Boa-van-Đạo đêm 4 fang mất 5 avril, lấy áo quần trong vết đang 1954 đồ.

Ăn cướp mười tên là mặt của đương tập nó.

Đi lạc

Ng-văn-Dam, 44 tuổi, kéo xe kéo số 1536 cớ rằng con y là Ng-văn-Nhu 10 tuổi, bỗ nhà đi-đâu mất từ hồm 10 tây đến nay.

Hỉnh tích thằng ấy bề cao chừng mét thước tây, không đầm không mập, mặt tròn dài, da đen, mặc áo quần vải đen, đầu chân chớp.

Mất tiền

Khách Tạ-Anh, 21 tuổi, làm công việc làm ở đường Mytho, cớ rằng hồm 15 tây có một người Annam tên ho chi không biết nói rằng đi ban ghe chở cát, chủ ghe biểu lại lấy bảy đồng rưỡi bắc rồi bán cát cho nó. Nó đưa bạc rồi tên ấy đi không có lại.

Xe hơi cán chết một người đui

Mới đây xe hơi số C. 1610 đưa bỏ bánh đường Cầu thơ - Sốc-trăng, cán nhằm một người đui thuộc địa phận tỉnh Sốc-trăng như vậy.

Xe chở 12 người bộ hành — xe nầy chở đặng 15 người — Theo lời mấy người chứng thì xe đi vừa chớ không mau. Tôi cầy thế số 18 đường đi hết Sốc-trăng, sốp-phơ thấy phía trước, cách chừng 100 thước, hai người đơn dòng và một đứa con gái đi phía tay trái. Sốp-phơ bóp kèn, tốp bớt xe lại mà thình lình một người đứng dòng vut chạy qua phía hữu. 1 ốc ấy xe đã gần tới, sốt thắng không kịp, xe đụng người ấy té lỏ đầu xẻ mặt. Chở đến nhà thương chẳng bao lâu tắt hơi.

Chạy êm ru

Một cái O-tô Buick lớn 6 máy
Một cái O-tô Citroen nhỏ
Của M. Nguyễn
Gérant Salpêtre Palace Hotel
98 Bd Charner
Đã tiếp qui-khách đi-ngoạn giá rẻ.
Chauffeur giỏi và ăn-nhịn lắm.

Chiếc tàu A-lơ-măn Westfalen mới đến Saigon

Hồm 23 tây có một chiếc tàu buôn A-lơ-măn *Westfalen*, trọng tải 3194 tấn mới tới Saigon, đậu tại phao nº 15. Chiếc tàu ấy chở hàng cho hãng Diethelm.

Từ ngày khởi chiến đến nay mới có lần thứ nhứt tàu của A-lơ-măn đến xứ ta. Khi tàu đến có quan phó sở mật thám là M. *Arnoux* đi cùng nhiều vị mật thám khác xu ống tàu, cấm miệng tên A-lơ-măn lên bờ. Phải lâm! Lẽ gì dừng cho tàu ấy vào sông Saigon mới là phải nữa đa.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HƠI NGƯỜI ANNAM Chớ nên lộn thuốc của Người quác với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rồi và thuốc **trái đất** ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy xin lấy thuốc hiệu *Trái Đất*.

Trung-kỳ

HUẾ

Thời tiết và mùa màng

Trong hạ tuần tháng hai vừa rồi trời mưa luôn hơn một tuần, ngày nào như ngày nấy mưa đã to mà gió cũng to lắm cho mùa màng cũng nhân đó mà giảm sắc, nhứt là những nơi ha ban là nơi phần nhiều ruộng tốt xứ Thừa-Thiên, bị mưa lớn gió to lúa chưa được toàn có nơi mới trỗ đòng nơi còn ngậm sữa nơi đã chín. Vì thế mà mùa gặt hái nầy 200 lê mười phần mất hết hai ba phần. Tuy thế mà nếu tháng tám năm ngoái được nhiều, mùa nầy có mất một ít cũng chưa lấy làm hại, chỉ có nơi thượng ban rồi đây các miền ruộng xấu ấy có lẽ phải lo. Vì năm nay hôm nay trời đã thấy nóng nực; chiều hôm nào khi mặt trời lặn cũng hiện ra sắc hồng-hoàng. Ấy là điềm đại-hạn đã bao trước các nhà điền gia nên lo lắm thay.

Bịnh ho và bịnh sốt

Vì khí trời nóng lạnh không điều hòa mà mấy lâu nay lắm người mắc bịnh ho và bịnh sốt nặng, nhứt là trẻ con lại bị bịnh ấy rất nhiều.

Chó dại nhiều lắm

Độ rày chó dại nhiều lắm dầu ngày nào cũng có xe đi bắt chó mà thường có lắm chó dại, có nhà nuôi hai ba con chó, con thời hóa dại con thời vẫn vẫn mà chết cả. Ấy cũng vì một nhà có chó không giữ đề mà cắn lẫn với con chó khác mà phải thế. Có nhà đã tìm cách để phòng sự chó phát dại rất dễ. Cách đề phòng ấy chỉ đem cho chó ngâm nước và lấm cho nó thường thường thời tự nhiên hết dại. Còn nếu hãy con chó bỏ ăn, thời nên đem vào sở thú ý để trị ngay thời ít lúc sẽ tuyệt hẳn được.

Tòa đại-hình Saigon

Tù đặt trong Nhà-thương Chợ-quán

Sự tích :

Ngày 26 octobre 1921, lối 8 giờ sớm mai cai Tạo và hai tên linh Sốc và Vàng ở Biên-hòa vào Nhà thương Chợ-quán lãnh 5 tên tội nằm Nhà-thương nay đã mạnh rồi dẫng đắc về Biênhòa. Chú cai và hai tên lính đi với thầy điều dưỡng Dechartre vào buồng tôi nằm kêu tên mấy người được cho ra. Cai Tạo vừa đem công lại coi công mấy tên tội thì có một đứa cầm cây tập trên đầu chú cai, còn bốn thằng kia thì rủ cả họn lượm gối bằng cây và bình dựng nước mà liệng mấy người lính.

Điều dưỡng Dechartre lật đật biểu cai và lính ra ngoài rồi đóng cửa thép nói vào trai lính lập trong Cholon xin cho một toán lính đến tiếp cứu.

Được chừng một khắc đồng hồ, có một toán quân mười tên lính, 4 chú cai, một thầy đội, ông ách Chơn theo làm thông-ngôn, thầy đội Tây Giudicelli, ông quan hai David và ông quan ba Natte đến Nhà-thương. Điều-dưỡng chánh đắc vào buồng của tội ở. Hỏi ông quan ba Natte cây đóng ách thông-ngôn cho họn tù nhơn biết rằng ông chẳng phải đến mà bành phạt chi, chỉ có 2 muốn công 5 người tội hết bịnh dẫn về Biênhòa mà thôi. Ngũ đoàn quan ba lại gần tên Phạm-văn-Thông mà coi. Thông la lên và dậy dụa. Tên Huỳnh-văn-Của cầm một cái gối cây mà đập quan hai David, còn mấy tên tù khác lượm gối cây mà quăng đội cai và lính. Tên Nguyễn-văn-Thế nhảy lại đánh cai Tạo, Tạo liền đưa súng ra bắn. Đàng kia, cai và lính tập cũng phát súng lên. Quan ba Natte hô thôi bắn, coi lại tên Thế bị đạn rất nặng mán chảy đầm đề.

Bên quân binh thầy đội Giudicelli bị bịnh dưới chưa. Linh mã-tà Sốc và Vàng cũng bị bịnh kẻ nơi vai người ngang cổ.

Nhờ mấy phát súng, bọn tội làm em, mới bắt công được tên Gia kêu là Thanh, tên Ở, tên Thơm kêu là Sáu và tên Thông.

Tra ra thì Thơm, Ở và Gia chối không chịu mình cượng lại với linh mã-tà, lại chỉ Thông và Thế là mưu sự.

Tên Thông chịu có đánh linh mã-tà bằng cán chổi.

Tên Của chịu có cầm gối cây muốn quăng vào trong đám quan Tây.

Còn tên Trong khai rằng ông ách Chơn chỉ lấm rằng nó cầm gối liệng quan quản Langsa.

Duyên cớ

Mấy tên tội cượng lại với linh là cố ý không muốn trở về Biênhòa vì ở Biênhòa phải đi dấp đường đi Xuân-lộc. Việc lâm cực khổ lắm chịu không nổi. Do lời quan Chủ quận Chứa-chan và thầy đội Hùng thời cách vài tháng trước nhiều tên tội nói rằng thà ở tù một hai năm nữa còn hơn là trở về Gia-rây.

Tiền án của chàng nó

Tên Gia kêu là Thanh bị Tòa Đại-hình Mytho năm 1920 kêu 5 năm khổ-sai

Tên Ở bị Tòa Cần-thơ kêu 5 năm cấm-cố.

Tên Lê-văn-Thơm năm 1907 bị kêu 7 năm khổ-sai về tội sát-nhơn, năm 1916 lại bị án 8 năm cấm-cố nữa về tội ngộ-sát.

Tên Phạm-văn-Thông bị Tòa Án-binh Saigon xử 5 năm khổ-sai về tội ăn cướp giựt đồ.

Tên Của bị Tòa Đại-hình Cầnthơ năm 1918 xử 7 năm cấm-cố về tội sát-nhơn.

Tên Trong có 4 tiền-án, ăn sau chót là 4 tháng tù về tội du-đãn.

Toà làm án :

1- Tha bổng Gia, Ở và Thơm.
2- Phạt Thông 2 năm tù.
3- Của 1 năm tù.
4- Trong 8 tháng tù.

Thể thao

Chiều chúa-nhựt 23 avril, hội « Cercle Sportif » đấu với hội « Stade Militaire » tại vườn ông Thượng-Bồi chiều bữa ấy có một cuộc đấu cầu tại vườn nầy mà thất nên người ta tựu đến mới chỉ xem đông vô số.

Đúng 5 giờ thì M. THOM thổi tu hít nhập cuộc, hai bên khởi sự giành trái cầu. « Stade Militaire » bị mất trái chôi ngay mặt, song nhờ tốp tiền đạo giỏi, cứ đem trái cầu qua phía « Cercle » mãi, ông ARTIGUE đội cầu hai ba lần rất tài, mà trái cầu vô, đội cũng trở ra chớ chẳng lợi goal. « Cercle » cũng có lừa trái cầu qua phía « Stade », song khi gần tới goal thì M. ETIEMBLED đá bẹt ra ngoài hết.

Gần tới nghỉ nửa giờ, ông ARTIGUE chận trái cầu, lừa tới mặt đồi, rồi giao cho M. POGNON, chạy góc mặt. Trong lúc ấy M. POGNON đứng riêng có một mình, không ai ngăn cản, chận trái cầu rồi lừa tới hoài, vừa chạy vừa ngó chừng ông ARTIGUE M. GARANCE là người giữ goal của « Cercle » tưởng M. POGNON muốn giao trái cầu vô cho ông ARTIGUE, nên chẳng đề phòng. M. POGNON đá vộ góc sát đất, bắt không kịp. « Stade » ăn một bàn.

« Cercle » thì quyết gỡ, còn « Stade » thì cứ rằng sức, tốp thì lo thủ chặt, tốp thì cứ đục lới sâm lấn. Chẳng bao lâu ông ARTIGUE lừa trái cầu tới một mình, M. KROPPF chạy ra ngăn cản. song vừa tới thì ông ARTIGUE đá rất mạnh, trái cầu chúng chơn M. KROPPF vội qua phía mặt, lọt tuốc vào goal, M. GARANCE chẳng thể nào đỡ đặng.

« Stade » ăn bàn, kế đó nghỉ nửa giờ.

Chừng khởi sự chơi lại, bên « Cercle » chơi khá hơn bạn đấu. Tốp tiền đạo chuyền trái cầu cho nhau nhiều lần coi cũng đẹp mắt, song tốp thì đá bẹt ra ngoài, tốp thì bị M. M. FÉLIX và LACAZE đá chớ lại hết. Chơi đặng chừng 10 phút, M. DELAURE giao trái cầu cho ông ARTIGUE, ông ARTIGUE chận lại rồi cũng lừa tới một mình, M. KROPPF chạy tới đá trở ra, trái cầu trúng chơn ông ARTIGUE mà đội trở lại, ông ARTIGUE nhảy qua đá lọt vô góc lưới.

« Stade » ăn ba bàn. Chơi lại năm phút thì mãn giờ.

Bên « Stade » có M. M. ARTIGUE, FÉLIX, LACAZE, DELAURE, GRAS và POGNON chơi hay hơn hết ; còn bên « Cercle » thì M. M. KROPFF, DORÉ, ETIEMBLED, PÉTRA, GARANCE, CHEVROTIÈRE và GARANCE đáng khen, mà nhứt là M. GARANCE, bắt nhiều trái cầu rất tài. Phải người giữ goal nào khác thì « Cercle » thua nhiều lắm.

* *

Chiều chúa-nhựt 30 avril :

Hội « Stade Militaire » đấu với hội « Gia-đình Sport » tại vườn ông Thượng.

Hội « Saigon Sport » sẽ đấu với hội « Etoile Bleue » tại sân Lareynière.

Còn có một kỳ đấu buổi chiều chúa-nhựt nầy thì mấng mùa đấu cầu năm 1921-1922.

Bữa lê « Empire DAY » tới đây sẽ có một cuộc, đấu cầu tại vườn ông Thượng rất hay. « Thể thao tổng hội » còn đang bàn tính, chưa định hỏi nào sẽ đấu với hội nào. Theo ý tôi hề muốn cho giữ tiền đặng nhiều thì tuyển cho một hội langsa và một hội annam đấu với nhau, thì người ta sẽ đến xem đông đảo hơn.

N. T.

Vu qui

Tiếp tin ông Nguyễn-minh-Khuê nghiệp chủ ở Tânan mới rằng ngày 27 Avril ông đưa trưởng nữ của ông là cô *Agnès Nguyễn-thị-Vi* xuất giá ; vàng chúc chữ tùng cùng M *André Eyraud* là vay hành-thương cho nhà Richaud ở Saigon.

Bổn-báo kính mẫy lời gọi mừng cho ông Nguyễn-minh-Khuê hữu hạnh, và chúc cho đôi loan-phụng bách niên tức ước.

L. T. T. V.

Công Văn

Vì lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 18 avril 1922.

Cựu ách Nguyễn - văn - Khuyến n° Mle 2926 candidat classé đăng cấp bằng làm phó quản hạng nhì sở linh mã-tà chánh ngạch Nam-kỳ và giao tùng sự quan Tham-biện chủ quận Sadec.

* *

Vì lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 18 avril 1922.

Phó quản hạng nhứt Bùi-văn-Mẫn, sở linh mã-tà chánh ngạch ở Baria, nay bổ đi tùng sự quan Tham-biện chủ lĩnh Bạcliêu.

* *

Vì lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 18 avril 1922.

Cựu nữ trợ-giáo Lê-thị-Ea nay trở vào chức cũ nữ giáo hậu bổ và giao tùng sự quan Đốc-học chánh đặng giúp việc tại trường học con gái. Chưởng thị cho cô nữ trợ-giáo Nguyễn-thị-Đau xin từ chức.

* *

Vì lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 18 avril 1922.

Cựu trợ giáo Hậu bổ Nguyễn - văn - Bai nay trở vào chức cũ làm trợ giáo hậu bổ và giao tùng sự quan Tham-biện chủ lĩnh Thủ-dầu-một.

Tiền lương của thầy trợ giáo nầy khỏi trừ tiền hưu trí và phụ bổng sẽ lấy cong nhơn lãnh đối lại mà trả.

Ngày 26 Avril 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

Sớm mai

Nhà nước	6 10
Ngân hàng Đông-Pháp	6 10
Ngân hàng Hongkong Shanghai	6 10
Ngân hàng Chartered	6 10

GIÁ BẠC ARGENT FIN TẠI LONDRES

Sớm mai

Tại Paris ngày 25 Avril 1922

	Trí mất	Trị lợi
Ngân hàng Đông-Pháp	34 1/2	34 5/8
Ngân hàng Hongkong Shanghai	34 1/2	34 5/8
Ngân hàng Chartered	34 1/2	34 5/8

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 25 Avril 1922

Ngân hàng Đông-Pháp	47.49 1/2
Ngân hàng Hongkong Shanghai	47.49
Ngân hàng Chartered	47.49 1/2

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 25 Avril 1922

Vay lợi 5%		57 75	Vay lợi 5%	1920	82 25
Vay lợi 5%	1915	78 25	Vay lợi 6%	1920	94 05
Vay lợi 4%	1917	62 60			

MỄ CỐC

Giá lúa cuối đầu năm nay Chợlớn bao trở lại giá mấy trăm lắc là

Vinhlong	4.10 tới 5.05
Gò-công	4.95 — 5.25
Bài - xàu	4.85 — 5.20
Bậc - liêu	5.15 — 5.40
Sam - vàm	4.95 — 4.50
Gò thường thường bạc trung	4.60 — 5.05

Giá gạo chở đến tàu không tính thuế mỗi công bao lắc lớn, giá mấy trăm lắc là

Gạo Ẩn-chiêm n° 1 25 - 45m, rộng	8.70 to 9.00
Gạo Nhựt-tiên n° 2 40 —	8.15 — 9.20
Gạo Java n° 3 50 —	8.00 — 8.40
Tấm	7.00 — 7.70
Cám	3.20 — 3.50

Thịt heo

Giá mỗi kilô. — Đùi 0 70 — Phi-lê 0 85 — Xương sống nhỏ 0 70 — Gan (lớn) 1 40 — Bầu 0 40 — Cổng 0 40 — Mỡ (hàng nhiều) 0 60 — Mỡ (hàng nhỏ) 0 50 — Tim 0 70 — Trái-cật (rognons) 1 20 — Ngọc 0 20 — Mỡ-sải 1 50 — Mỡ thịt cắt mỗi 0 80 — Xương giả (Fausses côtes) 0 60 — Lưỡi 1 00.

Giá mỗi cái. — Óc heo 0 10.

Thịt dê

Giá mỗi kilô. — Sườn 0 70 — Bò-cần (Boudins) 0 40 — Phô-mách heo (Fromage cochon) 0 80 — Lại-xường nhỏ (andouillettes 0 80 — Ba-tê (Pâté) các thứ 2 00 — Thịt heo rút-ti 0 80 — Giăm heo chín 1 00 — Óc 0 80 — Langue fourrée 1 00 — Bụng heo 0 80 — Mỡ-tỉ bên Tây 0 00 — Phô-mách gruyère.

Thịt dê

Giá mỗi kilô. — Gan và 0 30 tới 0 40 (trọn cái) Đầu 0 50 — bộ đồ lòng 0 30.

Lòng bò

Giá mỗi kilô. — Lòng bò 0 30 — Lòng bò con 0 50 — Gan bò 0 80 — Gan bò con 0 60.

Giá mỗi cái. — Đầu bò con 1 20 — Óc bò 0 25 — Óc bò con 0 20 — Cổng bò hay là bò con 0 10 — Lưỡi bò 2 00 — Lưỡi bò con 0 30 — Tim bò 0 30 — Lòng bò 0 15 — Cái đầu bò (rôu) 0 04.

Thịt trâu

Giá mỗi kilô. — Đuôi trọn cái 1 50 — Đuôi chặt nhỏ rạt 80 — Vai chặt nhỏ ra 1 20 — Vai trọn cái 1 00 — Ngực 0 80 — Cổ 0 80.

Giá mỗi cái. — Xương sương (omoplate) từ 0 15 tới 0 20 — Trên sống, gan, lòng, trái cật 0 40 — Óc 0 15 bộ đồ lòng (tripes 0 40 — Cổng 0 30 — Đầu 0 70.

Thịt bò

Giá mỗi kilô. — Phi-lê 1 60 — Khương-chưn đã nấu sẵn 0 30 — Đại-chưn hập-lanh 0 40 — Ngực 0 30 — Trái thân giả 0 40 — Vai có xương 0 30 — Vai không xương 0 40.

Thịt bò con

Giá mỗi kilô. — Đuôi 1 20 — Xương-sống nhỏ (costelettes) 90 — Ngực 0 80 — Vai 0 80 — Khương chưn 0 60.

Tàu chạy Cao-Mên, Lào, Bacprên và Đô-Thiên

Chiếc *L.Raeff*, ngày thứ ba, 21 avril 1922 9 giờ tối chạy

Chiếc Hainan, ngày thứ năm 20 avril 1922 9 giờ tối chạy.

Tàu chạy Cao-Mên và Lào

Chiếc *L. Blanchet*, ngày thứ bảy, 22 avril 1922, 9 giờ tối chạy

Tàu chạy Lục-Tỉnh

Chiếc Annam, ngày thứ hai,17 avril 1922 9 giờ tối chạy

Chiếc Namky ngày thứ sáu, 21 avril 1922 9 giờ tối chạy

Tàu chạy Cap và Barin

Chiếc Namky, ở Khmer, chạy ngày thứ hai, thứ ba, thứ năm, thứ sáu 8 giờ sớm mai chạy, ngày thứ bảy 12 giờ trưa chạy

Nam-kỳ nông vụ

Travinh. — Có một chỗ ở trong nội hạt mà lúa mùa gặt chưa rồi, là ở quận Càng-long, giáp ranh với hạt Vinhlong, ở chỗ đó đi mấy đám mưa trong nửa tuần tháng mars nên bư hại nhiều bơn hết.

Giá lúa bực trung 3580 tới 4$30, còn gạo 6$80 tới 8$20 mỗi 100 kilô

Tânninh. — Công việc cày bừa gần xong trong miệt ruộng thấp Giá lúa bực trung 3$50 còn gạo 6$80 mỗi 100 kilô.

Longxuyên. — Việc hư hại bởi mưa trong nửa tuần tháng Mars phòng điều chừng 20 phần trong một trăm. Khắp đâu đâu nhà-nông đều lo cày bừa đất đặng làm rẫy.

Giá lúa bực trung 3.70 còn gạo 8 đồng.

Mytho. — Không có chi la Giá lúa bực 4 đồng tới 4.15 còn gạo 6.80 tới 7.30 mỗi 100 kilô.

Gocông. — Không có gì la. Giá lúa bực trung 4.25 còn gạo 6.50 mỗi 100 kilô.

Bạria. — Không có chi la. Giá lúa bực trung 5 đồng còn gạo 8.50 mỗi 100 kilô.

ĐÁ MÁIDAO bề dài một tấc tám, bề ngang ba ly và bề dầy hai ly.
Giá 12 tấm 1 đồng
Đá tròn có tai quảy bề mặt một tấc rưỡi để mài dao, lưỡi bào, búa, riều, rựa phân phát cỏ, vân vân
Giá 12 tấm 9 đồng 6 cắt
Đã thiệt tốt
Ai muốn mua xin gởi thơ cho ông **J.BRUNEL** ở tại Tourcham ông sẽ lập tức gởi theo nhà thơ contre remboursement chẳng sai

Ai muốn học tiếng ăn-lê ?? thì hãy đến tại Bổn-quán mà thương nghị, có thầy ăn-lê chịu dạy, giá rẻ.

AI MUA

Có dịp bán một cái xe hơi hiệu **CHANDLER** còn mới, và hai cái bành secours. Ai muốn mua xin đến số nhà *42, đường Amiral Dupré*, SAIGON.

Trăm năm không phai
TIỆM-HỌA-CHƠN-DUNG
NGUYỄN ĐỨC-NHUẬN
35 73, Boulevard de la Somme Saigon.
(ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ)

Tuy về tiệm nầy thì có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái bằng cấp đấu xảo Hànội. Hình vẽ thiệt tình xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, thì mấy giá cả cho một từ cỡ hạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

Thời-sự Cẩm-Nang

Thầy bốn chữ « Thời-sự Cẩm-Nang » chưtôn đã hiện ngay là một quyển sách tối cần tối yếu để khảo-cứu việc thời sự phải thay đổi hoài.

Đề xuất-bản năm 1922, xin gởi đến nhà in ông Nguyễn-văn-Của 157 Rue Catinat Saigon mà mua kẻo hết.

Giá một quyển ..... 2$00

It khi có

Có người muốn bán 34 cái xe kéo, còn tốt lắm. Thiệt là dịp tốt có ít, là giá bán rất rẻ lắm.

Ai muốn mua xin do nơi thầy là viết thơ) M. Ly-Chi. chez chef rizerie *Bang-teck-Guan — CHOLON.*

Kính,

Cùng chư quí vị trong cả lục-châu đặng rõ :

Hãng tôi mới mở một cửa hàng sửa đủ thứ máy, hoặc sửa hay làm ra mới, những vật phụ tùng dùng theo mỗi thứ máy như là xe-hơi cùng là tàu chạy hơi vậy v.v. Nói tóm mới đều là trong cả vật dùng theo công-nghệ loại kim, hầu giúp tiện cho chư quí vị khỏi bề lo lắng.

Hoặc ở xa mà gởi đến thì tôi cũng sẵn lòng cẩn giúp đặng vừa lòng. Rất rẻ, rất mau hơn cả những xưởng lớn kia, lại tây theo ý của chư vị như lòng thích muốn.

Xin chư vị chiếu cố tôi rất gối nhuần.

Kính đề,
Atelier de Garage A.Delanche
430 à 433, R. Paul Blanchy
à SAIGON.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy MIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.
Tôi nhớt cả mà mình hàng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Xe máy đạp hiệu ALCYON
đua ăn hạng nhứt

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lảnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì M. Le Stunff ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lảnh phần thưởng khai trường thì M. Trần-văn-Thinh hạng nhứt, M. Trần-văn-Chánh hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON.

VIN TONIQUE
ET
BI-NUTRITIF
DU DOCTEUR RIP
Vệ-sanh TƯỚU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trăn kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, với thấy ngày xuân đã thôn mòn hễ uống rượu nầy vô, thì ăn đặng cơm lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mặng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lẫm liệt, da thịt đỏ sắn, tinh thần trăn kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở *đường Marin số 190, Cholon.*

Dépôt **PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue de Marins CHOLON.**

廣東二天堂大藥房
NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG
PHARMACIE-ASIATIQUE
38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.

Sao lục tờ tri bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng tỏ rằng :

Các thứ thuốc của tiệm tôi mới trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bổn Trung-hoa. Thuốc của tiệm tôi không có môn chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng buộc uống hoặc theo, thì phải cứ coi theo các lời chỉ dẫn hay là coi theo nhãn Nói tắc mới đều là thuốc, của tiệm tôi để lâu chẳng hư.

KIM - SÁC - ĐỒ - HƯỜN

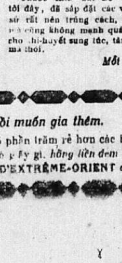

Phàm con người ta sanh ra, mỗi người đều bẩm thọ chẳng đồng, tư chất khác nhau, kẻ thì tiên thiên hàng đã, người sau hậu-thiên kém hư. Vả lại đờn-ông, đờn-bà cũng đều nhờ có khí huyết mà dưỡng lấy sự sống, còn khi-âm khí-dương cũng phải do sự điều hòa mà mạnh mẽ, nếu bỗi bổ thất cách, thì trăm bịnh đều sanh. Bởi vậy cho nên người xưa có bài châm gìn mình lúc chưa có bịnh. Người tự lại phải biết phương bổ dưỡng thân mình.

Thuốc Kim - Sác - Bổ - Hườn của tiệm tôi đây, đã sắp đặt các vị quân thần tá sứ rất nên trông cách, chẳng uống lâm mà không mạnh quá, miễn, là làm, cho thi-huyết sung túc, tâm thần điều hòa mà thôi.

Nếu có bịnh mà uống nó, thì chẳng chỉ cũng phải hết, còn không bịnh mà uống; nó thì đặng sống lâu, sanh con nhiều, trong tinh mạnh mẽ sung túc, thiệt là thuốc hay hơn nhứt trong hoàn-cầu thì chỉ có Kim-Sác-Bổ-Hườn nầy mà thôi.

Chủ trị các chứng bịnh kể sơ ra sau nầy :

Huyết kém khí lư.	Thần thể gầy ốm.
Gieo cầu không nổi,	Chiêm bao đi tinh.
Tay chân nhức mỏi.	Hơi thở khò khè.
Trong lòng bồi hồi,	Đêm ngủ chẳng yên.
Ăn uống không tiêu	Xây xẩm mặt mày.
Đau lưng mỏi gối,	Thân kém ăn lắng.
Hình hàn khiếm lãi,	Đi đứng bần thần,
Đau lâu lâu năm,	Sanh ra nóng lạnh.

Nhưu ai có mấy chứng bịnh đã kể trên đây, phải mau uống thuốc hiệu nầy, thì trong 24 giờ đã thấy công hiệu ; uống luôn cho đặng 5 ngày, các bịnh đều hết, thân thể trăng kiện, mạnh mẽ như xưa. Như mà ông-già, bà cả khi huyết giảm suy, tinh thần hao kém, ăn uống không đặng, bịnh hoạn liên miên, như uống thuốc hoàn nầy cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, sống lâu, thêm tuổi, tinh thần càng ngày càng vượn lại, phần lão huờn đồng, tuy chẳng phải thuốc tiên, song thế-gian chẳng ít có.

Xin chư-tôn có mua thì phải nhìn cho kĩ cái hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG có hình ÔNG-PHÁT, kẻo lầm đồ giả.

CÁCH DÙNG : Mỗi ngày phải uống 2 lần, sau khi ăn cơm trưa và tối, uống với nước trà, mỗi lần uống 10 hườn.

Mỗi ve giá là ..... **2$00**

Hỡi các ông chủ có XE-HƠI ! *Nếu xe hơi của các ông có bảo-hiểm mà nay đã hết hạn rồi muốn gia thêm.*

XIN CÁC ÔNG NHỚ LẤY ! Tại hãng Đông Pháp bảo-hiểm mà bảo-kết cái xe hơi của các ông thì các ông được có lời từ 20 cho đến 35 phần trăm rẻ hơn các hãng khác. *Xe của các ông có sự gì ngay hiểm thì hãng bồi thường lập tức.* Khi vậy các ông viết vài chữ cho hay, hoặc lại gặp tôi, tôi sẽ cho giấy tiếng, hay là có dây thép cho hay, chẳng cần làm tờ giấy gì. *hãng liền đem xe khác lại thế hành cho các ông, khi xe của các ông vì hư mà chẳng chạy đặng.* *Xin hỏi hãng :* **SOCIÉTÉ FRANCO-BELGE D'EXTRÊME-ORIENT** *đường Lefevre số 27, 29 — SAIGON.*

PHÁI HÚT THUOC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KÊ NGHỊ P CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cỏi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cư-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; ai nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người ban hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà dối thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiện đài sĩ;

Vì thuốc tinh tân, mỗi lần thuốc bán tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ý theo toa của quan thầy.

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông **GIUNTOLI** *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat*
môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lầu

(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông đời gót ngọc đến tiệm bổng mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mai-dây bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiến soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiến thiệt bằng thủy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các lương-y cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rà, bông tai đủ kiểu.

Ông **GIUNTOLI**, chủ tiệm vàng hiệu **CON RỒNG VÀNG**, hồi trước có làm thợ bạc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt mà giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

XIN GHÉ MẮT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ gia vị, nào các thứ rượu chát, rượu Champagne, nước suối, bánh hộp, nào dầu thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ bằng pha-lê, bằng sành, đồ bạc, đồ nữ, muỗn, mức, đủ thứ trái cây tươi bên Đạt-pháp đem lại mỗi chiếu tàu.

Giá rẻ hơn các nơi. Giá cả khấp lục châu, gởi hàng, đem tiền tới nhà thơ lãnh (contre remboursement)

Xin quí quan, các ông các bà có đáp đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem cảng coi chẳng mất trăm hay.

Epicerie Saigonnaise HỒNG-VĂN et A-PHÁT 145-147 rue Catinat SAIGON

Bán sỉ, bán lẻ.

Đưa bạn về quê

Bổn-báo đã có — trong số bữa qua — cho hay rằng M. *F. Ganaviaggio*, Chủ báo *Nông-cổ Min-đàm* đã ly trần, dợi định giờ ngày dưa linh cữu rồi sẽ tiếp báo.

Chẳng dè, sáng bữa 26 avril, lúc 7 giờ đã dưa linh cữu Ngài lên mai táng tại đất Thánh-Tây. Vì lật đật, bữa qua Bổn-báo nói lầm rằng Ngài ly trần tại *Thủ-dức*, nay rõ lại Ngài nằm bịnh tại nhà-thương Đồng-đất mà bỏ mình; xin độc-giả chư-tôn tha thứ.

Sáng bữa thứ tư, 26 avril, 7 giờ, các quan và chức nghiệp với những thân bằng cố-hữu của Ngài, tụ đến đông đủ tại nhà-thương là nơi Ngài an-giấc, chực đưa linh cữu Ngài. Thấy như: Quan Thống-đốc Cognacq, quan Hiệp-lý Cazano, quan Chưởng-lý, các quan đầu tỉ, các chức đầu hội và nhiều viên quan chức nghiệp khác nữa không kể tên cho xiết. Courrones nhiều lắm; thấy có một cái của người Annam Nam-kỳ đưa Ngài là cựu nghị-viên quản-hạt

Thường thấy, vẻ dám xát người Tây, chẳng cần nói cũng biết, tử giờ xuất hành tại nhà-thương ra lên đàng Bangkok thẳng tới, đi cách tề chỉnh nghiêm trang lắm; còn bao nhiêu người đi đưa đều yêm-điềm tỏ ý ngậm-ngùi thương xót, ra vẻ ai bi; riêng tưởng người Annam, vẻ việc tang, lúc đưa cữu lên đàng cũng nên bắt chước đi cho tề chỉnh nghiêm trang, yêm điềm, cho có vẻ bi thiết vậy mới phải điệu, phải lẽ cho.

Khi tới huyệt, hạ rộng rồi, trước khi lấp đất, quan Hiệp-lý Gazano, nhơn-danh ái-hữu hội Corse, có đọc một bài luỵ tứ ai khích mà tỏ lòng thương tiếc người chẳng may lúc sanh tiền đã nhiều công khó nhọc.

Kế lấy đó M. de la Chevrotière chủ-báo *Impartial*, phó chủ-hội Nam kỳ Báo chương, nhơn danh hội France-Indochinoise và hội Báo chương, cũng có đọc một bài tổng biệt.

Sau rốt, M. Madet, nhơn danh hội đợ-kín (Loge maçonnique) đọc bài điếu kể công ngài, ai nấy thấy ngùi ngùi thương tiếc.

M. Madet dứt lời, lấp đất giả tử, bao nhiêu người đưa ra về, thấy đeo dạ thảm.

Bổn-báo xin chia thảm cùng Đồng-nghiệp hữu Nông-Cổ Min-Đàm, cùng chư quí hội và chúc thêm cho ngài một lần nữa hồn về cảnh tiu dìu khoái lạc.

L.T.T.V.

Lời rao đấu giá

Nam-kỳ chánh-phủ

TỈNH BẾNTRE

Chỗ ngày và giờ đấu giá: Tòa Bố Bentre, ngày 13 Mai 1922, 9 giờ.

Đồ đấu giá: 1°-Chịu v phục cho lính mã tả và mấy người chức việc các sở đi về bên Địa hạt Bentre trong năm 1922

Tiền thế chưng tam và thiệt: 75 đồng và 1.000 quan.

2°-Chịu v phục cho tù nhơn tỉnh Bentre trong năm 1922.

Tiền thế chưng tam và thiệt: 25 đồng và 300 quan.

Nhà việc đề giấy tờ, điều lệ được phép đến coi: Tòa bố Bentre và 1er Bureau, 3e section du Gouvernement Local — Saigon.

Bentre, ngày 4 Avril 1922

Quan Tham-biện, chủ tỉnh.

Ký tên: coi không rõ.

ĐẠI-PHÁP CỘNG HÒA DÂN-QUỐC

TỰ-DO — BÌNH-ĐẲNG — ĐỒNG-BÁO

ĐÔNG-DƯƠNG PHÁP-QUỐC

NAM-KỲ THỐNG-ĐỐC

TỈNH TÂNAN

YẾT THỊ đơn xin phát mãi đấu gia đất Nhà-nước.

Tên, họ, nghề nghiệp và chỗ ở người xin	Chỗ tọa lạc số đất	SỐ miếng đất	SỐ tờ bản đồ	SỐ SÁO MẪU	NÓC HỚ
Ông Nguyễn-hữu-Hảo, dân Langsa điền-chủ sanh trưởng trong năm 1870 ngày 1er Juillet ở đường Taberd số nhà 39.	Bình-hiệp Bình-hòa-thôn	«	«	950 mẫu	*B.* Đất khẩn của ông Lê-phát-Vinh; *N.* Đất khẩn của quan năm Đỗ-hữu-Châu; *D.* Hạt Soairiêng; *T.* Rạch cái-rõ;
Ông Pierre Lê-phát-Vinh dân Langsa điền-chủ sanh trưởng trong năm 1878 ngày 15 octobre tại Saigon ở đường Taberd nhà số 39.	id.	«	«	950 mẫu	*B.* Hạt Sosiriêng; *N.* Đất khẩn của ông Nguyễn-hữu-Hảo; *D.* Hạt Soairiêng; *T.* Rạch cái-rõ;
Ông quan năm Đỗ-hữu-Châu, từ đăng bửu tinh sanh trưởng trong năm 1872 ngày 14 Juillet tại Cholon ở đường Marins số nhà 320.	id.	«	«	950 mẫu	*B.* Đất khẩn của ông Nguyễn-hữu-Hảo; *N.* Đất khẩn của ông Đỗ-hữu-Trý; *D.* Làng Bình-hòa-thôn; *T.* Rạch cái-rõ;
Ông Đỗ-hữu-Trý, chánh tòa, sanh trưởng trong năm 1877 tại Cholon ở đường Jausequeberry.	id.	«	«	950 mẫu	*B.* Đất khẩn của ông quan năm Đỗ-hữu-Châu; *N.* Đất khẩn của bà Lê-thị-Bình; *D.* Làng Bình-hòa-thôn; *T.* Rạch cái-rõ;
Ông Edouard Dussol caissier comptable ở đường Filipini nhà số 37 tại Saigon.	id.	«	«	950 mẫu	*B.* Đất khẩn của bà Lê-thị-Bình; *N.* Sông Vaico; *D.* Làng Bình-hòa-thôn; *T.* Rạch cái-rõ;
Bà Lê-thị-Bình vợ ông Nguyễn-hữu-Hảo ở đường Taberd số nhà 39.	id.	«	«	950 mẫu	*B.* Đất khẩn của ông Đỗ-hữu-Trý *N.* Đất khẩn của ông Edouard Dussol; *D.* Bình-hòa-thôn; *T.* Rạch cái-rõ;

VIỆC TRANH CẠNH VÀ KÊU NÀI

Chiếu theo thể lệ điều 26 lời nghị định ngày 27 Décembre 1913 và điều 48 nghị định ngày 11 Novembre 1914, việc tranh cạnh và kêu nài về các đơn xin trên đây, phải tỏ nội trong kỳ hai tháng, kể từ ngày dán yết thị nầy và nạp cho quan Tham-biện Chủ-tỉnh Tânan.

SAM-QUANG-HUNG

TIỆM BÁN VÀNG LÁ

ở đường Canton, số nhà 46 — CHOLON

Bổn-hiệu chánh lập tại Hongkong đã có mười mấy năm rồi, *chuyên nghề bán vàng lá* thiên-hạ đều biết danh, bổn-hiệu muốn cho qui-khách tiện gặt, nên năm 1924 lập thêm một tiệm ở tại *Cholon đường Canton số 46*. Nên qui-khách có mua vàng lá thì hãy nhớn cho chắc cái nhãn PHI-HÔNG thì khỏi lầm sa giả.

CHOLON, SAM-QUẢNG HUNG,
Cẩn cáo,

Kho trữ đồ hoàn cầu

MAGASINS UNIVERSELS

187, Rue Catinat, SAIGON

CÁC MÓN ĐỒ

Bán sau khi tính sổ, giá riêng

Đồ dùng theo bàn ăn, *kiểu Louis XV*, khăm trải bàn 140×140 6 bộ đồ dùng ăn — nguyên bộ	18$00
Đồ dùng theo bàn ăn, bia đỏ, thiệt tốt, khăm trải bàn 140×140 6 bộ đồ dùng ăn — nguyên bộ	20 00
Đồ dùng theo bàn ăn, nữa chỉ và nữa bông vãi, có vẽ hình bàn cờ và bông nhỏ khăm trải bàn 160×24 thứ thiệt tốt — 12 bộ đồ dùng ăn	25 50
Khăm trải bàn, bông vãi trắng, có vẽ hình bàn cờ và bông bề rộng 1m40 Giá một thước	3 40
Khăm trải bàn, bông vuôn đỏ và trắng, chỉ thiệt tốt, bề rộng 1m40 1 thước	4 00
Khăn để bàn ăn, có vẽ hình bàn cờ, hồ văn đỏ, 65×70 — chục 12 cái	11 50
Khăn để bàn ăn, có vẽ hình bàn cờ, bằng bông vải trắng thứ tốt, 65×70, 12 cái	15 00
Khăn để bàn ăn, có vẽ bông, bằng bông vải trắng, thứ tốt, 65×70 chục 12 cái	16 00
Dù nhựt bổn, dù thường, (màu tím, marron, xanh, vẹt cán tre 1 cây	5 00
Đồ dùng theo bàn rửa mặt, có seau và bình đựng nước émail, tốt nhứt hạng nguyên bộ	5 90
Máy vặn nước, để rửa tay, émail tốt nhứt hạng 1 cái	6 50
Seau đựng nước, ở trong bằng sành 1 cái	7 00
Thùng đề nấu đồ giặt, bằng tôle, không sét, đựng được 55 lít 1 cái	7 75
Chưng đèn cây, bằng đồng nickelé 1 cái	2 25
Đồng hồ chuông, nickelé, bảo lãnh sức chạy) 1 cái. 4 đồng hay là	3 50
Máy ép khoai, 1 cái	1 50
Tủ nhỏ, khóa thiệt chắc — bằng thép có vàn, 2 chìa 1 cái	6 75

NGUYỄN-VĂN-BÚP

(THỢ KHẨN DEN)

Propriétaire du Salé-dân à Binh-nhâm

LAITHIÊU

Chỗ làm khăn bùng, Bombay và nhiều tàu đủ kiểu kim-thời, có kiểu cúp tóc muốn kết dinh lại dùng như nón vậy, rất tiện; phải đo sẵn, bằng muốn vấn thì khỏi đo. Còn muốn dây nồng thì 7 muốn từ 8 tới 4 lớp thôi. Giá khăn có 3 hạng: hạng nhứt 3 đồng, hạng nhì 2 đồng rưỡi, hạng ba 2 đồng. Qui ông mua sỉ phí tôi chịu thì phải trên 2 khăn gởi contre-remboursement cũng trả tiền trước tiện cho 2 mối.

Kính cáo

Trần-văn-Trí

76 rue d'Alsace-Lorraine 76. Tiệm cầm đồ SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy và xe kéo. Bán xe máy và xe kéo. Có đóng đầu xe kéo cho mướn cũng là xe nhà.

Người chủ tiệm nầy đã có làm lâu trong hãng người Langsa, mới lập tiệm cho siêu đóng xe kéo chắc chắn và kỹ lưỡng lắp mà lại bán giá rẻ hơn mấy hãng khác.

TIỆM BÁN ĐỒ CHỤP HÌNH

HIỆU

"Photo Nadal"

Ở đường Catinat, 120

HOA ẢNH CÁCH HUÊ-MÌ

Hình lồng quyển	
6 miếng giá	5$00
12 miếng giá	9 00
Hình Cartes postales	
12 miếng giá	4$00
Hình nhỏ	
12 miếng giá	0$80
Hình đán giấy hình: 3 miếng giá	0 50
Hình đán giấy thông hành: 3 miếng	1 50

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Những đồ phụ tùng, kiểu chụp hình, giấy, và máy chụp hình,

Đồ phụ đáng vẽ bằng dầu: Các thứ màu, Viết chì màu, đồ vẽ, bố, bán chải, chơn bàn, hộp đựng đồ đồ dùng, cây cọ giấy, màu trộn v. v.

Màu nhuộm nhứt hảo hạng nhuộm đủ thứ hàng giả: Vải, hàng, lụa tơ, chỉ v. v.

Hỏi giá và mục-lục,

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

PHARMACIE • PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon. ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn-DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi. ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE ngài sẽ gởi cho không

PENSIONNAT

Khuong-huu-Phung.

VINHLONG.

Préparation rapide au Certificat d'Etudes primaires.

Nuôi kỹ, dạy cẩn. Thường năm thường thì đậu nhiều; nên học-trò càng ngày càng đông.

Năm rồi thiếu chỗ nên bổn-trường mới mở thêm rộng nơi đặng ba mươi chỗ ngồi.

Qui-ông qui-bà muốn cho con học, xin viết thơ trước, tựu trường sẽ có nhà sẵn.

Pension complète.

Giá tiền trường:

Lớp nhứt (thi bằng cấp sơ-học) và lớp nhì.	18$00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm.	13 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ).	12 00

Demi-pension.

Lớp nhứt, và lớp nhì.	00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm.	00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ).	00

Externat.

Lớp nhứt, và lớp nhì.	00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm.	00
Lớp sáu (học chữquốc-ngữ).	00

Cách-thức trường có in sẵn từ đầu năm viết thơ hỏi, bổn trường lập-tức gởi cho.

Ngày tựu-trường : 17 février 1922.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng

Đường LUNG MÔN BÀI 99 và 101

ĐẠT-HỘ SAIGON

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai banh, xe ngồi, xe bốc xe bò; cũng có đóng thùng xe bò theo kiểu annam, sơn xe thiệt khéo, sơn nhiều màu đẹp đẽ lắm, và cũng có bán các thứ xe cũ, sửa qui chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bán xe cao-su hiệu cây giá rẻ lắm, cây chắc lắm, annam đặt để hay đóng banh, kiểu đẹp tốt, đồ bắt kể xe đều chắc chắn và xe song mà bằng da tây mà rất khéo và chắc, có bán yên cốt, chuông đạp hai tầng, bánh đề thấp đen khi đã theo xe. Sơn xe và siêu xe.

Cái mới qui khách có đặt đóng, thì bổ-ích gì chẳng thì một khi trước coi cũng cuộc của tôi làm, sau có cần dùng mua chi thì thiếu mua nơi tôi, xin ngài thì rất cám ơn ha cô.

Còn chư qui khách ở xa muốn gởi thư hỏi thăm mua chi cũng đều có tiếp hồi hồi đáp.

ĐÈN LOA *đối có mãn sóng,* hiệu BEST WIZARD.

Ít tiền dầu.

không hàng hao,

Sáng trắng ngon.

Không hay nghẹt.

Đẻ dốt.

RẺ

Nói Nam kỳ có một mình tiệm

TRẦN - QUANG NGHIỆM

84 đường Evangile Saigon

Có trữ hai hiệu đó mà thôi.

Tự-do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngô cùng liệt-qui

Đã lâm phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng sẽ mở Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho liệt qui bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng bởi, cũng đã lâm phen, Bổn-báo gặp nhiều có chỉ hằng thốt rằng tên kỳ, dưới hai gối đến và đang vào bao-Mã không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà viết bài vào. Ấy là một điều đáng cho là khiếp nhược, mà người chưa chịu cin-nân chưa bỏ. Nếu mặc quá, mình đôm đương cầm viết chép ra để gương giáp ích, có sao lại sợ mà nặc danh? Hô chưa phải là khiếp nhược chăng?

Vì cái tật khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở đâu gởi đến, tên kỳ không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ăn hành. Lại còn những bài ẩn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo đỡ trọn sẽ phần người kỳ tên gánh chịu lay những đeu cang bề gì xảy đến; Bonbáo không cang-dự.

L. T. T. V.

ÍCH CHUNG

Đường bộ từ Vĩnh-châu ra Cồ-cò

Cô nên làm đàng nầy chăng? Về cái vấn-đề nầy tôi tức mong nhứt là quan Chủ-quận Vĩnh-châu hơn hết. Nếu quả lời bàn của tôi mà không sai lầm, thì tôi dám chắc công việc được kết quả chẳng sớm thì muộn. Tại sao vậy??? Cũng bởi tôi vốn biết quan Chủ-quận là ông Bùi-quang-Tân vẫn là người thông-minh trí-huệ và là một ông quan minh-chánh; nói tắc một đều là tài đức gồm đủ. Tự ngày ngài lại đảo nhậm quận nầy, thì ngài hằng lâm sự phải; oai thì trừ dữ dằn, đức thì vỗ dân lành. Ôi! côn nói chi đều siêng năn mần cần của ngài, dầu rằng ngọn bút nầy không bia tên ngài trên mãnh giấy, thì trường khi trong sáu tỉnh cũng có người rõ biết.

Bởi vậy cho nên, tôi biết cái tánh ý ngài không chiu ở không nhưng, nên mới thái-lai nói bởi thuyết nầy, câu ngài có dạ tưởng đến, hầu cho một bữa kia quận Vinh-châu ra về vang thêm nữa.

Số là tôi trôm nghe Nhà-nước Bạcliêu đã dự tính lâu rồi về việc đào kênh Vinh-châu Cồ-cò cho thông nhau. Tôi nhằng tưởng công việc đã thành trong năm 1921, nào dè ra đến năm nay là 1922, mà lại xem mỏi êm lặng. Như thế nghĩ có huồn chăng? Mà sự huồn nầy có phải tại Nhà-nước Bacliêu không lo đến chăng? Không, ấy là tại mướn (xáng) không đặng mà làm cho nhơn-dân chẳng được thỏa lòng. Thế thì tôi dám hỏi vậy công việc nầy ngay nào mới xong cho??!?

Chi bằng bây giờ đây, Nhà-nước Bacliêu nên định chuẩn lấy số tiền đó một ít mà phòng đáng bộ theo bờ kênh từ mé sông Cồ-cò vô đến Vinhchâu (Trà-nho) thế là viên tiện cho hai xứ mà sự tổn hao trưởng ít hơn và khỏi nhọc lòng dân cho bằng đào một cái kênh; như vậy cũng là xong cho hai đàng. Tôi dám chắc công việc làm chẳng mấy hồi mà còn được toại chí hơn là tính đào kênh mà chưa đào đáng. Nếu đường làm rồi thì Nhànước cho hãng tàu Langsa (M.F.) lập một cái cầu tàu tại đường Vinh-châu Cồ-cò và cho xe đưa bộ-hành nữa; thì tự nhiên xứ Cồ-cò và quận Vinhchâu sẽ trở nên một cảnh phiền ba, quận được giàu dân được mạnh. Theo lẽ nầy mà được thành-tựu rồi, thì trên đã toại chí dưới hay tính dân. Chúng đó dân quận nầy cảm ân đức biết chừng nào. Tôi trưng dẫu cho thịt nát xương tang cũng chưa quên đặng.

Vậy dưới đây tôi cuối xin quan Chủ quận Vinh-châu để ý nghiệm xét mà tỏ lại cùng quan Chủ-tỉnh Bacliêu coi có nên chăng? Ngày nào mà đường nói đó có xe đi đi lại lại rồi, thiên-hạ, tôi tới, lui lui chi cho khỏi người ta nhắc nhở công lao của ngài; thế cũng là một cái kỷ-niệm của ngài roi dấu lại cho dân tỉnh vậy.

Mong lắm thay!!

Huê-long, L.-v.-Được.

V. Ch. Bacliêu.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán in một xu nhỏ một hộp mà thôi.

Một mình hãng Denis frères đại-lý cả Đông-pháp thứ hộp quẹt nầy.

CỨ MỖI NGÀY

lại uống

MỘT VIÊN THUỐC HƯỞN

CỦA ÔNG

Lương-y DEHAUT

uống trước khi dùng cơm, thì CHẮC BẰNG KHỎE MẠNH LUÔN

vì ngày nghề các chứng bịnh nguy hiểm bởi tại bụyết, tư hay là ăn không đều mà sanh ra.

Thuốc hưởn nầy trị các chứng bịnh!

NỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU, MÁNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI.

BÁN TẠI Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg St-Denis Paris, cùng khắp trong mấy tiệm thuốc.

Xin chiếu cố

Đời thanh trị thái bình, thì con người sanh sắng ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi dòm thấy mỗi khi Saigon có hay chơi lớ, hoặc là cuộc thi v.v. thì tội nghiệp cho qui-khách ở lục-châu lên Saigon chơi, ma chẳng đã khách-sang nghỉ ngơi, làm sự vui thành ra buồn. Bởi vậy chúng tôi mới lập ra một tiệm ngủ hiệu *Nam-trung khách-sạng* tại đường Nêmésis N° 101-103 gần bên góc tiệm cơm-đồ Saigon. Phòng ở từ phía theo mặt đường đi, rộng rãi mát mẻ tư bề và yên tịnh, lại gần các mối đường xe lửa Cholon, đường giữa đường mé sông, và xe Biên-hòa, xe Mỹtho, rất tiện cho qui-khách, khi lên xuống.

Cái xin qui khách tưởng tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vững, thì ơn ấy ghi tạc hằng ngày.

Quản-Lý. HIỆP et THẮNG

Lời rao

Cho mấy ông thợ chụp hình, dầu thiên nghệ dầu hạm chơi

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có; tính theo giá bán Tây như hiệu Kodak — Richard — Gaumont — Demarie — Monobloc v. v...

Cũng có đủ đồ phụ tùng hết thảy về nghề chụp hình về nghề vẽ cảa (Peinture) lớn sơ bán lẻ cũng được.

Có khuôn để lộng hình chạm khéo lắm, thứ nào cũng có, nhứt là bộ hình khác, chạm tốt lắm.

Có chụp hình cho, giấy thuế thân nữa.

Có bán kiến, giấy; đủ thứ thuốc sang hình.

Giấy Bromure 1.2 brillant contraste từ hộp 100 tờ, lớn 13 x 18 thì 5 $ 25 còn hộp 500 tờ thì 22 $ 00.

Có kiểu để làm hình mấy xứ nóng nực.

Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

Lời rao

Cho mấy chủ xe hơi cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C.G.M cho xe hơi.

Ve (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 12 $ 50

Ruột (chambres à air) 5 $ 00.

Bán tại Hãng nấu Cao su, 6 đường cuaumont Saigon.

HÃNG SỬA CÁC THỨ MÁY HƠI

Hiện tại đường Boulevard de la Somme môn bài số 4 và số 6, gần nhà thờ đây thép saigon-port và ngang nhà giấy Mytho khi trước, có mở hãng sửa các thứ máy hơi, tàu hơi và các thứ máy khác bắt luận lớn nhỏ. Máy móc tài hãng nầy thầy đều dùng sức điện khi mà kéo cho nên làm công chuyên đặng mau, tròn và ngay ngắn. Nhiều thợ giỏi, bật thiệp, sửa lẹ làn và giá rẻ hơn các hãng khác. Có bán đồ phụ tùng xe hơi giá rẻ là vì hãng thay mặt cho mấy nhà làm đồ phụ tùng bên Langsa chớ chẳng phải mua tại chỗ rồi bán lại.

Các ông có lòng chiếu cố, hãng tôi sẽ làm vừa ý chẳng sai.

TRẦN-QUANG-HIỀN.

N° 4 et 6 Boulevard de la Somme SAIGON.

Tranh-minh-Tịnh

Commerçant à Vinhlong

Tiệm nầy thay mặt cho tiệm thuốc *Pharmacie centrale franco-annamite* **của ông André Lê-văn-Minh, bán đủ các thứ thuốc Tây.**

Bán hàng dẻ, tơ, lụa, giấy, guốc, nón Backỷ thiệt tốt hơn hết, savons Dyfoam nhuộm đủ các thứ màu, xe máy hiệu *Louvet* **hãng Thuận-Hoà hiệu Hercule, đồ phụ tùng vỏ ruột, xe máy đủ các hiệu, sách vở, mực viết, cho học trò dùng, thơ, tuồng, truyện quốc-ngữ, giá bán re hơn các nơi. Cái xin qui vị thạnh tình huệ cố.**

MUỐN BÁN

Tiệm TẠP-HÓA và tiệm MAY ở đường *Amiral Courbet, số 32, Saigon* sẽ bán.

Ai muốn mua xin ỏ nơi đó.

XE MÁY

« La Semeuse »

Hiệu cũ Langsa đã bán trong Nam-kỳ có 30 năm rồi.

Bánh trước, sy cầm lộn lên xuống được đồ chân bánh.

Bánh sắt cũng bánh cây.

Giá sự nhiên

Người chánh trữ là: ông.

BERTHET CHARRIÈRE và Công-ti tại Saigon đường kinh-lấp môn bài 68.

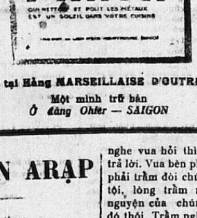

Dầu đánh bóng hiện MIROR là một thứ tốt hơn hết trong các vật chất để dùng giữ nước sáng và mới luôn luôn cho những đồ mình đồng hoặc loại kim là đồ theo phong thổ nó trực trong xứ thường hay bị ten sét. **DÙNG THỬ ĐỂN ÂT CHỊU LIỀN.**

Bán lẻ trong các tiệm tạp-hóa và tiệm bán đồ đồng sắt tại Nam-kỳ và Trung-kỳ.

Bán sỉ: tại Hãng MARSEILLAISE D'OUTRE-MER

Một mình trữ bán

Ở đường Ohier — SAIGON

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Vào tới đền vua quan thủ-tướng dẫn ba chị em vào, vua hỏi rằng: hồi khuya nầy, chúng bây cầu lấy chồng, tổ-nguyện ra, là muốn lấy chồng, làm sao, chúng bây hãy nói lại cho trẫm nghe thử? Chúng bây cứ thiệt mà thuật lại, đừng có dấu diếm, vì trẫm muốn biết mà thôi chớ không chi lạ.

Ba chị em nghe vua hỏi việc kín của mình, thì mất cở, gương mặt đỏ hồng, ngó xuống làm thinh. Cái sượng sùng của nàng ít càng làm cho nàng thêm duyên, càng làm cho vua đẹp ý. Bởi lòng sở nguyện của ba nàng phạm tới vua, nên ba nàng nghe vua hỏi thì cả sợ, không dám trả lời. Vua bèn phủ hủy rằng: chẳng phải trăm đòi chúng bây tới mà da tội, lòng trẫm muốn cho cái sở nguyện của chúng bây đặng toại đó thôi. Trẫm nghe rõ hết, trẫm biết mấy người muốn lấy sao rồi. Vua chỉ nàng ứt mà nói: Thì nàng muốn cùng trẫm gả duyên, vậy trẫm cho nàng vào cung ăn ở với trẫm. Vua lại chỉ hai người chị mà nói: còn chúng bây muốn lấy người làm bánh mì và người dầu bếp của trẫm, thì trẫm đừng chủ hôn cho.

Vua nói dứt lời, nàng ứt qui mọp dưới chơn vua mà tỏ lòng cảm đức và tâu rằng: Muôn tâu bệ hạ, lời nguyện của thiếp mà đã thấu tai bệ-hạ đó là bất quá lời nói vui chơi cùng chị em thiếp mà thôi, chớ thiệt thiếp không xứng đáng, dầu đeo chơn hạt, cúi xin lượng thánh rộng lòng hàm hải bao dung cho thiếp. Hai người chị thấy vậy cũng bắt chước, qui xuống xin dung tội, mà vua không cho, hớt nói rằng: không, không có tội chi đâu; trẫm làm cho mấy người đặng toại kỳ sở nguyện mà thôi, chớ không chi lạ hết.

Nội ngày ấy vua truyền bảy ra ba cái đám cưới, mà vua định cho ba đám cưới ấy hên trọng khác nhau, tùy theo phẩm thứ. Đám cưới của nàng ứt thì nghi tiết trang hoàng, lớn lao và sang trọng lắm, rõ ràng là một cuộc đám cưới của một vì chúa-tể cưới một nàng công-chúa đại quốc. Còn hai đám cưới của hai nàng chị, thì tầm thường, tây theo phận chồng là người làm bánh mì và người dầu bếp của vua.

Hai người chị thấy đám cưới của em ứt sang trọng hơn đám cưới mình nhiều lắm thì bất bình. Bất bình ấy gay ra nhiều chuyện, chẳng những làm cho vở lở cuộc may mắn của mình, là hai người mà lấy đặng thợ làm bánh mì và dầu bếp của vua thì cũng đã quá bực rồi, mà lại làm càng thêm rối cho em ứt mình lắm.

Khi đám cưới, mầng lo sửa soạn, nên hai chị em đồng ý nhau mà không có dịp tiện và không có ngày giờ, hội nhau đặng bàn tính về việc hẩm hại em ứt. Chừng đám cưới xong rồi, cách vài ngày sau, lúc đi tầm theo tục lệ, thì hai chị em mới gặp nhau tại nhà tắm, chị cả nói rằng: em nghĩ là sao cho con em ứt của mình? Cái mặt của nó đáng làm hoàng-hậu lắm hay sao? — Em trả lời: Thiệt em không rõ bởi sao mà cuộc biến phi-thường như vậy? Hoàng-thượng muốn nó là muốn chỗ nào vậy kia? Ai mà con mắt hoàng-thượng. khiến cho hoàng-thượng chọn nó vào tây cung, nghĩ cũng là lạ. Mặt như chim mèo, mà một vì vương-đế sa mê nổi gì kia. Chị cũng thấy chớ, bây giờ nó làm hoàng-hậu cục diện của nó bằng cái tô, thấy mà thêm ghét. Chớ chi hoàng-thượng chọn chị vào tây-cung thì còn có ý gẫm, vì chị mặt mày nở nang, dung nhan mĩ lệ, đáng người sánh vai với hoàng-thượng. Chọn chị, trong chỉ hơn nó, thì mới là phải chớ. — Chị cả trả lời: đừng nói chi tới chị, chớ chi hoàng-thượng chọn em thì là đành lắm, chị không nói một lời chi hết. Bởi hoàng-thượng chọn cái đồ khốn nạn đó, nên chị mới bất bình. Bởi chị ghét, nên chị muốn lấm cho bỏ ghét chơi. Mà chị tưởng khi em cũng đồng ý với chị. Bởi vậy chị vừa chỉ thừa dịp nầy, chị em ta hỏi biệp nhau, đặng có bàn tính với nhau, rồi hễ em có mưu chi hay, em nói cho chị biết, chị có mưu chi tiện, chị cũng tỏ cho em hay, rồi chị em ta bàn luận với nhau mà diệc trừ con quỉ đó cho rồi, kẻo để gay mất. Từ đó chị em hay kiếm mà gặp nhau và hay bàn tính nhau chước quỉ mưu tà, làm cho tiêu tận cái phước lành của người em ứt, mà được mình rõng kẻ dựa. Bày mưu hẩm hại thì nhiều lắm, mà chúng bàn bạc lại với nhau thì thấy lắm điều hiểm trở, sự kế hết thành, tự chiêu kỷ họa, nên chưa dám ra tay. Từ đó về sau hai chị em thường dì cập nhau vào cung mà thăm em ứt, bề ngoài thì làm bộ vui vẻ mà thấy em ứt mình nay đặng sang trọng như vậy.

(Sau sẽ tiếp theo).

SAIGON.— IMP. DE L'UNION TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le Tirage (2330) exemplaires du 26 avril 1922